

Розділ І. ГРОШІ, ФІНАНСИ І КРЕДИТ

УДК 336.78

Алексеевко Максим Дмитрович,

д-р екон. наук, проф.,
професор кафедри банківської справи,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail: invest038@ukr.net

ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ ДЕПОЗИТНИХ ПОСЛУГ

АНОТАЦІЯ. Статтю присвячено поглибленню теоретичних засад ролі держави на ринку депозитних послуг і розробленню рекомендацій щодо вдосконалення державного регулювання депозитних корпорацій. Обґрунтовано необхідність та основні цілі державного регулювання ринку депозитних послуг. Запропоновано класифікацію методів державного регулювання депозитних корпорацій. Оцінено існуючу систему регулювання ринку депозитних послуг, особливості регулювання депозитних послуг банків з боку Національного банку України та Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Розглянуто зміни в системі регулювання ринків фінансових послуг Європейського Союзу. Зроблено висновок, що Україна підтвердила доцільність подальшого використання існуючої моделі секторного регулювання ринку фінансових послуг. Основні положення і висновки статті можуть бути використані для розробки практичних заходів зі вдосконалення регулятивного процесу в сфері діяльності депозитних корпорацій.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: банки, банківське регулювання, державне регулювання, депозитні корпорації, кредитні спілки, мегарегулятор фінансових ринків.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Необхідність державного регулювання діяльності фінансових посередників зумовлюється низкою чинників, серед яких особлива роль фінансових посередників у розвитку економіки, а також глобалізаційні та інтеграційні процеси розвитку світової економіки (уключаючи й фінансовий сектор) передбачають уніфікацію правил поведінки, зокрема й для фінансових посередників. Світова фінансова криза суттєво вплинула на світогляд регуляторів фінансових ринків самостійно, без державного втручання опиратись негативним явищам в економіці. З огляду на зазначене, розглянемо окремі проблемні пи-

тання державного регулювання діяльності ринку депозитних послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню теоретичних засад і практичних аспектів державного регулювання банківської діяльності та ринку депозитних послуг присвячено праці як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. Високо оцінюючи внесок науковців у вивчення проблеми державного регулювання ринку депозитних послуг і депозитних корпорацій, необхідно зауважити, що в сучасних умовах ця проблема потребує подальших досліджень. Остання світова фінансова криза засвідчила, що в регулюванні фінансових посередників існують недоліки та невирішені проблеми, котрі потребують подальшого вирішення та дослідження. Насамперед це стосується змісту державного регулятивного впливу на ринок депозитних послуг, вибору моделі державного регулювання фінансових посередників.

Формулювання мети і завдання дослідження. Мета статті полягає в поглибленні теоретичних і методичних засад державного регулювання ринку депозитних послуг на основі вітчизняного та зарубіжного досвіду та розроблення окремих рекомендацій, спрямованих на удосконалення регулювання депозитних корпорацій.

Виклад основного матеріалу дослідження. В економічній літературі, незалежно від її конкретного теоретичного спрямування, визначається, що в сучасних умовах не всі завдання, які стоять перед економікою, можна вирішити через механізм ринкового саморегулювання, необхідно використовувати і механізм державного регулювання. Ці механізми повинні органічно доповнювати один одний, сприяючи подальшому соціально-економічному розвитку країни. Економіки розвинених країн світу функціонують на основі поєднання механізмів ринкового саморегулювання та державного регулювання. Глобалізаційні процеси, посилення міждержавної конкуренції, економічні кризи тощо вимагають активного державного втручання у процеси відтворення з метою протидії негативним проявам в економіці в цілому та у фінансово-банківській сфері зокрема.

Ринок депозитних послуг як інтегрована складова ринків фінансових послуг і ринкової економіки характеризується тими самими вадами ринкового саморегулювання, які притаманні економіці в цілому. Отже, він так само потребує державного регулювання.

Перед тим як розглянути причини потреби державного регулювання ринку депозитних послуг, слід зупинитися на фінансових посередниках, котрі надають такі послуги. У вітчизняній і зарубіжній літературі відсутній єдиний підхід до критеріїв класифікації, видів фінансових посередників і кількості їх за кожним видом. За участю фінансових посередників у формуванні пропозиції грошей вони поділяються на банки, які через грошово-кредитний мультиплікатор здатні впливати на пропозицію грошей, та небанківські фінансові посередники, які такої здатності не мають. Однією з важливих ознак, котра істотно відрізняє посередницьку діяльність банків від небанківських фінансових посередників, є депозитний характер формування їх ресурсів. Формування ресурсів небанківських фінансових посередників є недепозитним, тобто переданими їм коштами власники не можуть так вільно користуватися, як банківськими чековими вкладками. Отже, фінансових посередників залежно від порядку формування ресурсів можна поділити на депозитні та недепозитні інституції. В Україні депозитне залучення коштів здійснюють банки та кредитні спілки. Проте, на відміну від міжнародних стандартів, за якими банки, кредитні спілки та асоціації кредитних спілок становлять підсектор депозитних корпорацій, в Україні до нього включено тільки банки, а кредитні спілки та їх асоціації належать до підсектору «Інші фінансові посередники, крім страхових корпорацій і недержавних пенсійних фондів» сектору фінансових корпорацій [1, с. 36]. Тому в подальшому під дефініцією «депозитні корпорації» розумітимемо банки, кредитні спілки та асоціації кредитних спілок.

Потреба в державному регулюванні ринку депозитних послуг пов'язана з низкою причин, зокрема:

- депозитні корпорації мають можливість суттєво впливати на економічні процеси, зокрема банки через механізм грошово-кредитного мультиплікатора. Стабільність національної валюти неможлива без регулювання депозитних корпорацій, а саме без обмеження здатності, зокрема банків, створювати платіжні засоби;
- в основі діяльності депозитних корпорацій лежить довіра до них з боку суспільства, котре розглядає державне регулювання як свого роду гарантією розумної діяльності депозитних корпорацій;
- депозитні корпорації акумулюють грошові заощадження фізичних осіб та економічних суб'єктів грошового ринку. Це неми-

нуче пов'язано з ризиками для депозитних корпорацій, що зумовлює необхідність здійснення державою заходів стосовно регулювання діяльності депозитних корпорацій;

- регулювання діяльності з боку держави потрібне самим депозитним корпораціям, тому що успіх їхньої діяльності залежить від довіри до них з боку суспільства;

- глобалізація економічного простору, посилення конкуренції в економічній сфері, необхідність врегулювання негативних проявів в економіці тощо вимагають активного державного втручання.

У сучасній літературі існує значна кількість визначень «державне регулювання». Так, Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» визначає державне регулювання як «здійснення державою комплексу заходів щодо регулювання та нагляду за ринками фінансових послуг з метою захисту інтересів споживачів фінансових послуг і запобігання кризовим явищам [2]. Отже, об'єктом регулювання названо ринки фінансових послуг, у тому числі і ринок депозитних послуг. Не вдаючись до аналізу всіх точок зору на поняття «державне регулювання», дамо таке визначення, яке, на нашу думку, найкраще відбиває його суттєві риси: «під державним регулюванням ринку депозитних послуг слід розуміти діяльність держави в особі уповноважених нею органів, що передбачає проведення законодавчих, економічних та організаційських заходів, котрі визначають умови та порядок надання депозитних послуг». Фактично регулювання депозитних послуг охоплює комплекс важелів, які дають змогу державі регламентувати всі види депозитних послуг, котрі надаються суб'єктами ринку депозитних послуг. Аналізуючи розвиток наукової думки щодо змісту дефініції «ринку депозитних послуг», можна зробити висновок, що попри певні розбіжності у визначеннях, усі вони зводяться до сприйняття ринку як системи економічних (грошових, фінансових) відносин, пов'язаних із купівлею-продажем специфічного товару «депозитна послуга». Отже, ринок депозитних послуг — це система економічних відносин, що виникають у процесі надання та споживання депозитних послуг, формується попит і пропозиція, встановлюється ціна на даний товар.

Ефективність державного регулювання значною мірою залежить від того, наскільки чітко визначені цілі, що стоять перед органами, котрі мають відповідні повноваження у сфері регулю-

вання ринку депозитних послуг. Основними цілями державного регулювання ринку депозитних послуг є:

- проведення єдиної та ефективної державної політики у сфері фінансових послуг, важливою складовою яких є депозитні послуги;
- створення сприятливих умов для розвитку та функціонування ринку депозитних послуг з урахуванням інтересів суспільства;
- створення для всіх учасників рівних умов доступу до ринку депозитних послуг, забезпечення умов вільної та добросовісної конкуренції на ньому;
- захист інтересів як споживачів депозитних послуг, так і депозитних корпорацій, котрі їх надають.

Для реалізації свого впливу на ринок депозитних послуг регуляторні органи використовують прямі (адміністративні) та непрямі (опосередковані) методи регулювання. Зазначимо, що у практичній діяльності ці методи важко, а часом і неможливо чітко розмежувати.

Прямі методи регулювання реалізуються через законодавчо-нормативне установлення прямих вимог, норм, правил, що визначають порядок надання депозитних послуг і є обов'язковими для суб'єктів ринку депозитних послуг. До подібних методів можна віднести, зокрема, реєстрацію та ліцензування діяльності депозитних корпорацій, встановлення вимог та обмежень щодо діяльності суб'єктів ринку депозитних послуг, котрі впливають з діючого законодавства та/або нормативно-правових актів регуляторних органів, порядок реорганізації або ліквідації депозитної корпорації. Отже, прямі методи впливають на діяльність депозитних корпорацій безпосередньо, їм притаманний високий ступінь регламентації.

Непрямі методи регулювання впливають на депозитні корпорації опосередковано, через створення економічними методами таких умов на ринку депозитних послуг, які будуть стимулювати або обмежувати поведінку його суб'єктів у напрямі, адекватному досягненню цілей депозитної політики. До непрямих методів можна віднести, зокрема, встановлення обов'язкових економічних нормативів, визначення норм обов'язкових резервів і розміру регуляторних зборів до ФГВФО, проведення процентної політики, систему оподаткування.

За набором інструментів методи прямого та непрямого впливу поділяються на економічні, організаційні та правові.

Методи економічного впливу зводяться до використання економічних інструментів, які безпосередньо або опосередковано впливають на порядок створення, функціонування та реорганізацію або ліквідацію депозитних корпорацій. До них можна віднести, зокрема, економічні нормативи, що регламентують діяльність депозитних корпорацій, податки, інструменти грошово-кредитної політики.

Організаційні методи використовуються тоді, коли економічні інструменти не можуть дати бажаного результату взагалі чи він настане із запізненням, а також з метою підвищення дієвості економічних інструментів або у разі неможливості їх оперативного застосування. До таких методів можна віднести встановлення вимог та обмежень щодо діяльності депозитних корпорацій, реєстрацію депозитних корпорацій, ліцензування їх діяльності, регулювання та нагляд за діяльністю депозитних корпорацій, призначення тимчасової адміністрації та ліквідацію банків тощо. Організаційні методи, як правило, безпосередньо впливають на діяльність депозитних корпорацій взагалі та на фінансові результати зокрема. Тому організаційні методи потребують обережного та виваженого підходу до їх застосування.

Правові методи полягають у формуванні нормативно-правової бази, яка визначає «правила поведінки» на ринку депозитних послуг. Нині жодний метод прямого чи непрямого впливу з боку держави не може існувати поза правовим полем. Отже, правові методи поєднують у собі всі можливі інструменти впливу держави, забезпечуючи створення законодавчо-правової бази діяльності всіх суб'єктів ринку депозитних послуг.

З огляду на час застосування методи впливу поділяються на превентивні та протекційні.

Превентивні методи застосовуються для уникнення можливих, тобто прогнозних, негативних наслідків тієї чи іншої економічної ситуації. До таких заходів, зокрема, належать:

- обмеження щодо діяльності депозитних корпорацій — наприклад, на діяльність банків у сфері матеріального виробництва, торгівлі (за винятком реалізації пам'ятних, ювілейних та інвестиційних монет) і страхування, крім виконання функцій страхового посередника; на нерухомість, яка може бути у власності банку; на прямі інвестиції банків;

- вимоги до учасників банку, враховуючи осіб що мають істотну участь у банку;

- вимоги щодо джерел, розміру, складу, формування і використання капіталу банку та кредитної спілки;
- вимоги щодо диверсифікації ризиків;
- ліцензування діяльності банків і кредитних спілок.

Протекційні методи застосовують для захисту від уже існуючих, класифікованих ризиків і вад, які можуть спричинити неплатоспроможність, збитки, банкрутство банку чи кредитної спілки. До протекційних методів, зокрема, належить:

- резервування банками частини залучених ними коштів;
- рефінансування банків центральним банком;
- формування кредитними установами резервів для покриття можливих збитків по всіх статтях активів і позабалансових зобов'язань;

- створення і функціонування систем страхування вкладів;
- нагляд за діяльністю банків і кредитних спілок

Регулювання діяльності депозитних корпорацій відбувається на різних стадіях їх функціонування, а саме:

- створення нових депозитних корпорацій та їхніх структурних підрозділів;
- діяльності депозитних корпорацій;
- реорганізації та ліквідації депозитних корпорацій.

Важливим аспектом державного регулювання ринку депозитних послуг є визначення органів, на які покладається це регулювання, їхніх прав та обов'язків у цій сфері. Кабінет Міністрів України, котрий наділений правом законодавчої ініціативи, має можливість, виходячи із потреб економічної політики, ініціювати заходи, котрі впливатимуть на ринок депозитних послуг і його суб'єктів. Водночас Кабінет Міністрів України своїми постановами визначає порядок розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів, єдиного казначейського рахунка та коштів валютних рахунків державного бюджету на депозитних рахунках у банках. Він же уповноважує Міністерство фінансів України здійснювати емісію державних цінних паперів, зокрема казначейських зобов'язань, котрі розміщуються серед фізичних осіб. Таким чином держава впливає, зокрема на суб'єктів економіки щодо альтернативності фінансових інструментів, котрі використовуються ними для розміщення власних заощаджень. Державна податкова служба, зокрема через заходи фіскальної політики вилучає у економічних суб'єктів і фізичних осіб частину їх депозитних доходів, впливаючи таким чином на дохідність депозитних вкладень.

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг відповідно до покладених на неї завдань здійснює державне регулювання та нагляд за діяльністю кредитних спілок, зокрема встановлює правила здійснення депозитних операцій для депозитів (внесків) до кредитних спілок.

Ринок банківських депозитних послуг переважно регулюються НБУ і Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (ФГВФО). Повноваження цих органів визначаються Законами України «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність» і «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» [3—5]. Перехід до ФГВФО частини повноважень щодо регулювання діяльності банків на депозитному ринку свідчить про подальшу децентралізацію у питанні регулювання ринків фінансових послуг. На ФГВФО покладено, зокрема, такі функції: регулювання участі банків у системі гарантування вкладів фізичних осіб; участь в інспекційних перевірках проблемних банків за пропозицією НБУ; здійснення перевірки банків щодо дотримання законодавства про систему гарантування вкладів фізичних осіб; організація виплат відшкодувань за вкладами в разі прийняття рішення про відкликання банківської ліцензії та ліквідація банку; застосовує до банків та їх керівників відповідно фінансові санкції і накладає адміністративні штрафи [5]. Здійснюючи регулювання ринку депозитних послуг НБУ і ФГВФО повинні співпрацювати та координувати свою діяльність з метою забезпечення фінансової стійкості банківської системи і захисту інтересів вкладників та інших кредиторів банків.

Отже, ринок депозитних послуг в Україні регулюється різними регуляторними органами. Відтак актуальним є питання щодо ефективності системи регулювання фінансових ринків та шляхи її удосконалення.

Нині в світі і в Україні загострилась полеміка щодо шляхів реформування та розвитку регуляторно-наглядових систем за функціонуванням фінансових посередників. Як відомо, неможливо підтримувати макроекономічну стабільність та ефективне функціонування фінансового сектора без відповідної організації систем регулювання та нагляду за діяльністю фінансових посередників. Зауважимо, що конфігурація органів регулювання і нагляду є надзвичайно важливою у контексті попередження фінансових криз і забезпечення фінансової стійкості фінансових посередників серед яких ключове місце займають депозитні корпорації.

Розширення складу суб'єктів і подальше удосконалення структури регуляторних органів зумовлені багатьма причинами. Зокрема, це:

- інтеграційні процеси, що відбуваються у світовій економіці та фінансовому секторі. У свою чергу це вимагає координацію зусиль та уніфікацію відповідальності регуляторних органів;
- посилення взаємозв'язку та взаємозалежності окремих складових фінансового сектору;
- поява великих фінансових конгломератів, що належать одним власникам, але працюють на різних ринках фінансових послуг;
- загострення конкуренції між банківськими та небанківськими фінансовими посередниками, проникнення та освоєння ними різних ринків фінансових послуг, тобто універсалізація їхньої діяльності;
- технічне, правове, інституційне, інформаційне, технологічне й функціональне удосконалення ведення бізнесу у фінансовому секторі.

Світова практика виокремлює три основні моделі організації нагляду за діяльністю фінансових посередників. Перша модель базується на чіткому розподілі повноважень регуляторно-наглядових органів за окремими секторами фінансового ринку, зокрема банківським, небанківським і фондовим. Друга модель передбачає розподіл повноважень регуляторно-наглядових органів на основі завдань і функцій нагляду: пруденційнийгляд за фінансовими посередниками та на регулювання бізнесу у фінансовому секторі. Третя модель ґрунтується на консолідації нагляду за фінансовим сектором у єдиному органі — мегарегуляторі [6, с. 21].

Серед науковців і практиків питання щодо організації банківського нагляду в Україні викликає дискусії, точки зору істотно різняться, часом є діаметрально протилежними. Одні з них ратують за доцільність здійснення нагляду центральним банком, інші вважають, що центральний банк і незалежні фінансові регулятори мають здійснювати банківськийгляд спільно, розділивши повноваження, треті ратують за створення єдиного мегарегулятора, який здійснює регуляторно-наглядову функцію стосовно різних фінансових посередників; мегарегулятор може бути спеціальним незалежним органом, відокремленим від центрального банку, або його функції має виконувати центральний банк країни. Причому аргументи кожної із сторін мають як свої переваги, так і недоліки.

Процеси глобалізації світових економічних зв'язків, а також необхідність удосконалення методів регулювання та нагляду за фінансовими посередниками сприяли впровадженню у деяких країнах моделі мегарегулятора. Проте криза 2008 року похитнула впевненість суб'єктів фінансового ринку в можливості мегарегулятора приймати адекватні регуляторні заходи, і змусила шукати нові підходи до організації регулювання фінансового сектору. У 2011 р. в Європі почали функціонувати нові регуляторні органи, зокрема Європейське управління з цінних паперів та ринків (ESMA), Європейська організація зі страхування та пенсійного забезпечення (EIOPA), Європейська рада по фінансовим ризикам (ESRB) і Європейське банківське управління (EBA) [7]. EBA стало правонаступником ліквідованого Європейського комітету банківського нагляду (CEBS), на нього покладено розробку технічних стандартів і підзаконних актів для банків співтовариства та контроль за їх дотриманням. Водночас у 2012 р. Європейський центральний банк (ЄЦБ) було наділено функцією здійснення нагляду за банками єврони. До цього ЄЦБ виконував функцію емісійного центру євровалюти та відповідав за проведення грошово-кредитної політики ЄС. Той факт, що ЄЦБ здійснюватиме надгляд за банками, має важливі аспекти. По-перше, проблемні банки зможуть отримувати допомогу за рахунок ресурсів ЄЦБ. По-друге, безпосередньо оперативніше та ефективніше вирішуватимуться питання підтримки проблемних банків, водночас це означатиме втрати частини економічного впливу центрального банку відповідної країни на проблемний банк. По-третє, національні регуляторні органи зобов'язані будуть діяти у відповідності з вимогами та рекомендаціями ЄЦБ.

Ідея створення мегарегулятора в Україні обговорюється вже не один рік [8]. Однак після прийняття, зокрема, Закону України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» було підтверджено доцільність подальшого використання в Україні існуючої моделі секторного регулювання фінансового ринку.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження довело необхідність удосконалення методів та інструментів регулювання ринку депозитних послуг. Разом із тим деякі питання залишаються дискусійними, у тому числі щодо моделей регулювання ринків фінансових послуг у цілому та депозитних послуг зокрема. Регуляторна реформа в ЄС може стати привабливою для нашої країни. Однак робити висновки щодо її

ефективності ще зарано, оскільки реформа ще триває і це має стати предметом для подальших наукових досліджень проблем регулювання ринків фінансових послуг, у тому числі й ринку депозитних послуг.

Бібліографічний список

1. Крилова В. Особливості кредитної кооперації в Україні / В. Крилова, М. Ніконова // Вісник Національного банку України. — 2013. — № 7. — С. 34–39.
2. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» від 12.07.2001 р. № 2664 — III. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.
3. Закон України «Про Національний банк України» від 202.05.1999 р. № 679 — XIV. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14>.
4. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 р. №2121 — III. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
5. Закон України «Про систему гарантування вкладів фізичних осіб» від 23.02.2012 р. №4452 — VI. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4452>.
6. Науменкова С. В. Зарубіжний досвід організації систем регулювання й нагляду за діяльністю фінансових установ / С.В.Науменкова // Фінанси України. — 2009. — №12. — С. 20–27.
7. European Securities and Markets Authority. Сайт в мережі Інтернет / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.esma.europa.eu>.
8. Петрик О. Якою має бути організаційна структура банківського нагляду в Україні? / О.Петрик // Вісник Національного банку України. — 2009. — № 11. — С. 3–6.

References

1. Krylova, V. Nikonova, M. Osoblyvosti kredytnoi kooperatsii v Ukraini // Visnyk NBU, no. 7, 2013. — P. 34–39. [In Ukrainian]
2. Zakon Ukrainy «Pro finansovi posluhy ta derzhavne reguliuvannia rynkiv finansovykh poslug» / [Elektronnyi resurs] // Rezhym dostupu do materialiv: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2664-14> [In Ukrainian]
3. Zakon Ukrainy «Pro Natsionalnyi bank Ukrainy» / [Elektronnyi resurs] // Rezhym dostupu do materialiv: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/679-14> [In Ukrainian]

4. Zakon Ukrainy «Pro banky ta bankivsku dialnost» / [Elektronnyi resurs] // Rezhym dostupu do materialiv: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2121-14> [In Ukrainian]

5. Zakon Ukrainy «Pro systemu harantuvannia vkladiv fizychnykh osib» / [Elektronnyi resurs] // Rezhym dostupu do materialiv: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4452> [In Ukrainian]

6. Naumenkova, S. V. Zarubizhnyi dosvid orhanizatsii system rehuliuвання finansovykh ustanov // Finansy Ukrainy, no. 12, 2009. — P. 20–27. [In Ukrainian]

7. European Securities and Markets Authority. Sait v merezhi Internet. / [Elektronnyi resurs] // Rezhym dostupu do materialiv: <http://www.esma.europa.eu> [In English]

8. Petrik, O. Iakoiu maie buty orhanizatsiina struktura bankivskoho nahliadu v Ukraini? // Visnyk NBU, no. 11, 2009. — P. 3–6. [In Ukrainian]

Стаття надійшла до редакції 28 лютого 2014 р.

УДК 336.78

Алексеев Максим Дмитриевич,

д-р экон. наук, проф.,
профессор кафедры банковского дела,
ГУВЗ «КНЭУ имени Вадима Гетьмана
(03680, Украина, Киев, проспект Победы, 54/1)
E-mail: invest038@ukr.net

ГОСУДАРСТВЕННОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ РЫНКА ДЕПОЗИТНЫХ УСЛУГ

АННОТАЦИЯ. Статья посвящена углублению теоретических основ роли государства на рынке депозитных услуг и разработке рекомендаций относительно совершенствования государственного регулирования депозитных корпораций. Обоснованы необходимость и основные цели государственного регулирования рынка депозитных услуг. Предложена классификация методов государственного регулирования депозитных корпораций. Оценена существующая система регулирования рынка депозитных услуг, особенности регулирования депозитных услуг банков со стороны Национального банка Украины и Фонда гарантирования вкладов физических лиц. Рассмотрены изменения в системе регулирования рынков финансовых услуг Европейского Союза. Сделан вывод, что Украина подтвердила целесообразность дальнейшего использования существующей модели секторного регулирования рынка финансовых услуг. Основные положения и выводы статьи могут быть использованы для разработки практических рекомендаций относительно усовершенствования процесса регулирования в сфере деятельности депозитных корпораций.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: банки, банковское регулирование, государственное регулирование, депозитные корпорации, кредитные союзы, мегарегулятор финансовых рынков.

UDC 336.78

Alekseyenko Maksym Dmitrovich,

Doctor of Science (Economics), Professor,

Professor of the Banking Department

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

(54/1, Prospect Peremogy, Kyiv, Ukraine, 03680)

E-mail: invest038@ukr.net

STATE REGULATION OF DEPOSITARY SERVICES MARKET

ABSTRACT. The article is devoted to deepening of theoretical foundation of state's role on depositary services market and developing of recommendations on improving of state regulation of depositary corporations. The necessity and main goals of state regulation of depositary services market are justified. The classification of methods of state regulation of depositary corporations is suggested. The current system of depositary services market regulation, the peculiarities of banking depositary services regulation from the side of National bank of Ukraine and Deposit Guarantee Fund are evaluated

The changes in the system of regulating of financial services markets in the European Union are examined. It is concluded that Ukraine confirmed the expediency of further exploitation of actual model of sectorial regulation of financial services market. Main statements and conclusions of the article can be used for working out the practical steps for improving of regulating process in sphere of depositary corporations activity

KEY WORDS: banks, banking regulation, state regulation, depositary corporations, credit unions, megaregulator of financial markers.